

С.Д.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

Кафедра: Терапиялық стоматология

Ұлпаның жас ұлғаюына, жүйелі аурулар және зат
алмасу ауруларына байланысты өзгеруі

Орындаған: Кемелхан К.Ж

Факультет : Стоматология

Тобы: Ст07-001-02

Тексерген: Жолдыбаев С.С

Алматы 2011

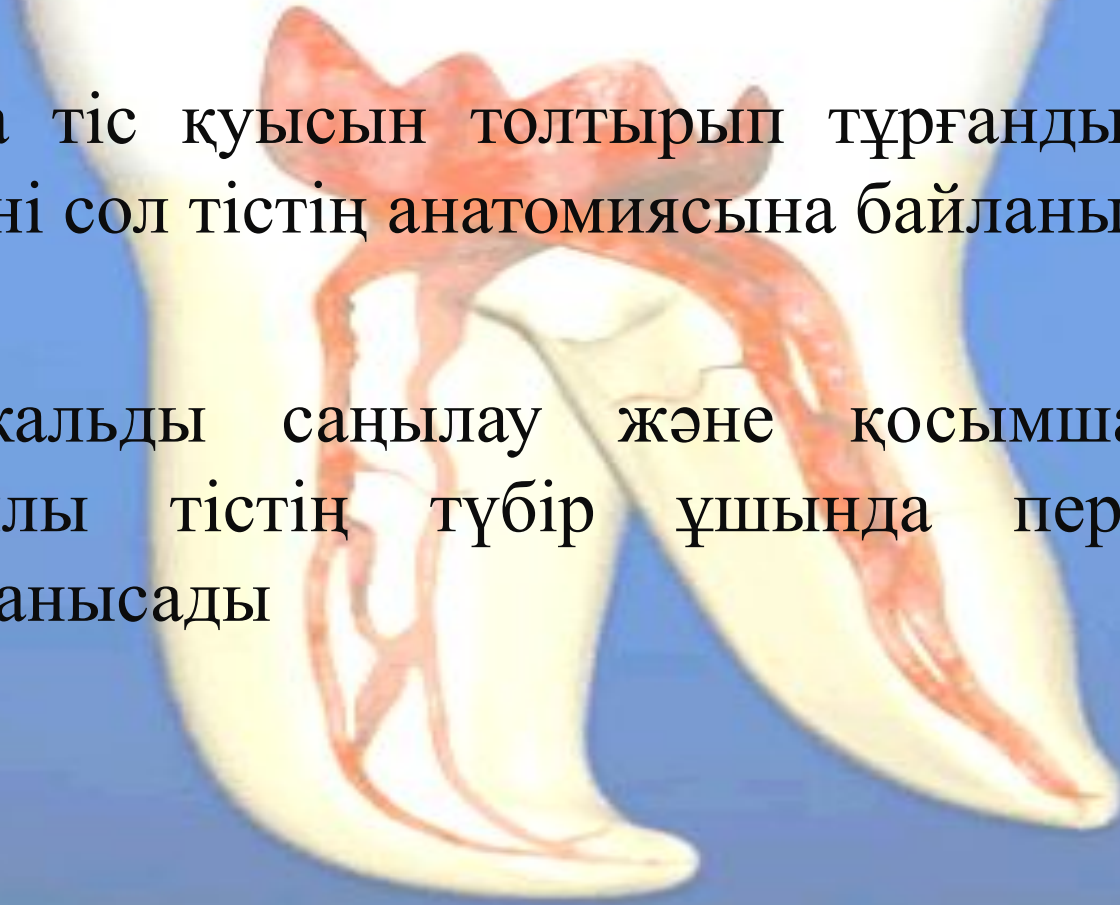
Жоспары:

- Кіріспе
- Тіс ұлпасы туралы жалпы түсінік
- Негізгі бөлім
- Жас ерекшелігіне байланысты тіс ұлпасының өзгеруі
- Жүйелі аурулар кезіндегі өзгерістері
- Қорытынды
- Негізгі қолданылған әдебиеттер

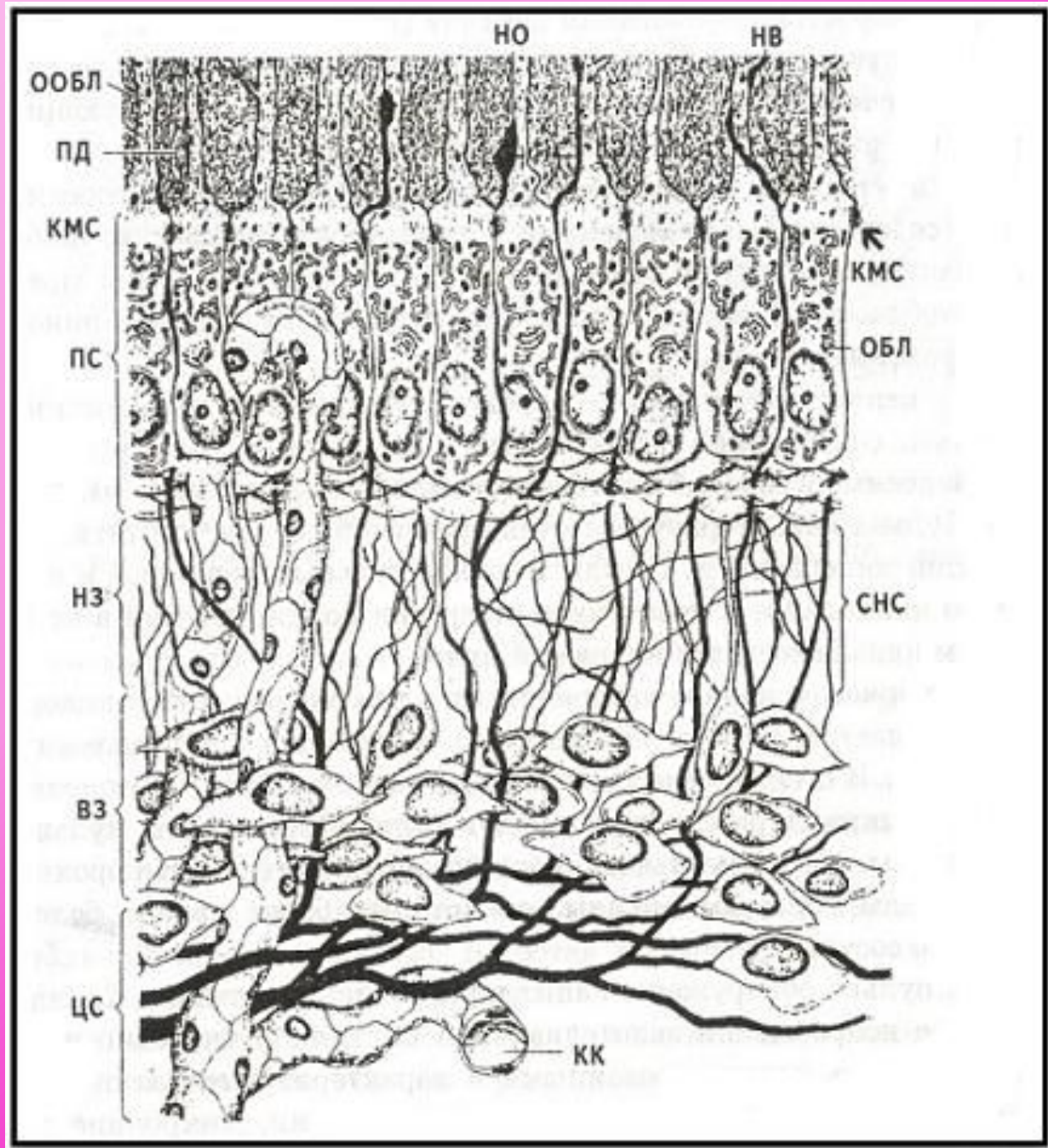
- Тіс ұлпасы (pulpis dentis)-борпылдақ дәнекер тіннен құралған, тістің сауыт қуысы мен түбір өзегін толтырып тұратын тін.

- Ұлпа тіс қуысын толтырып тұрғандықтан ұлпа пішіні сол тістің анатомиясына байланысты

- Апикальды саңылау және қосымша өзектер арқылы тістің түбір ұшында периодонтпен байланысады

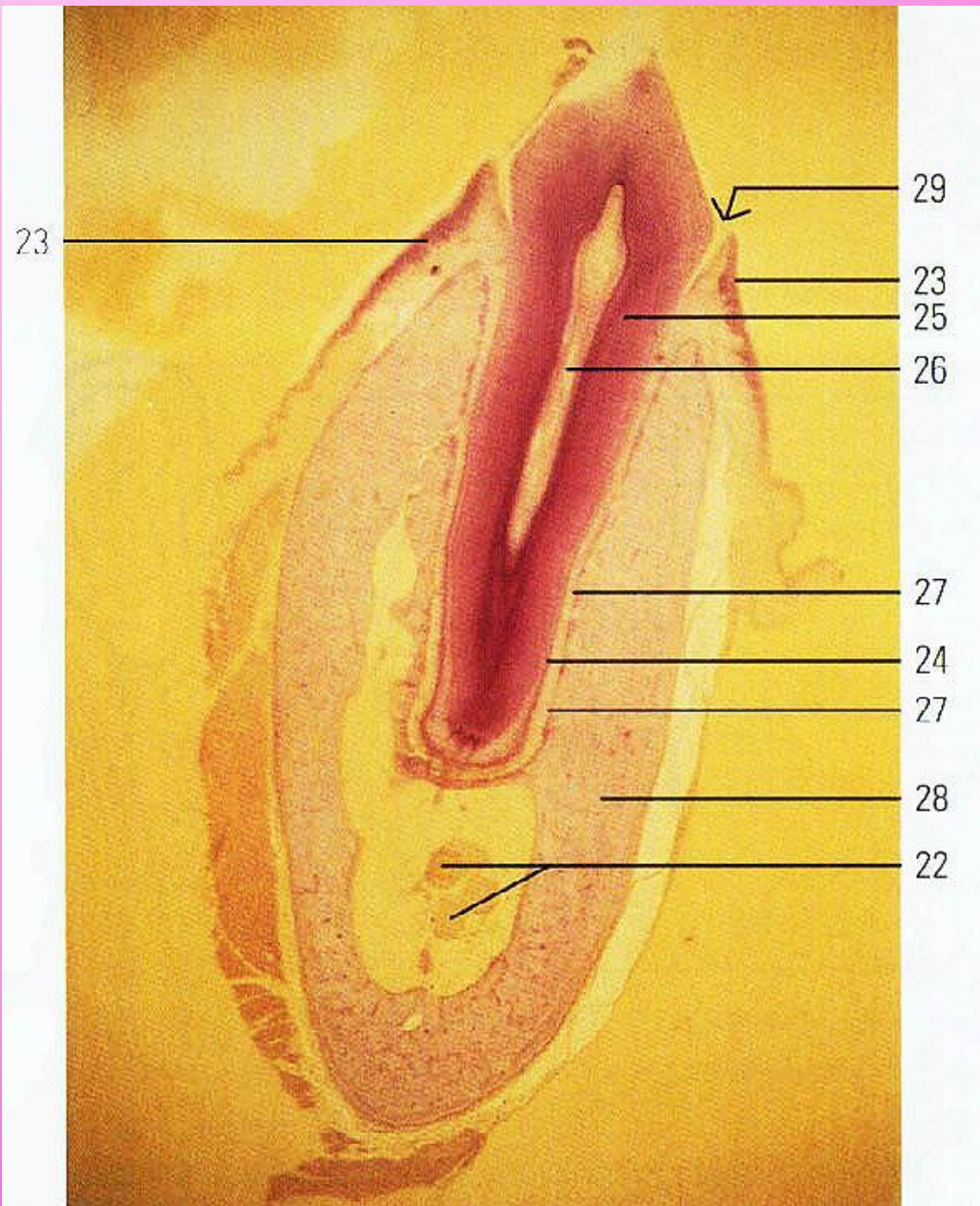

Тіс ұлпасының қабаттары

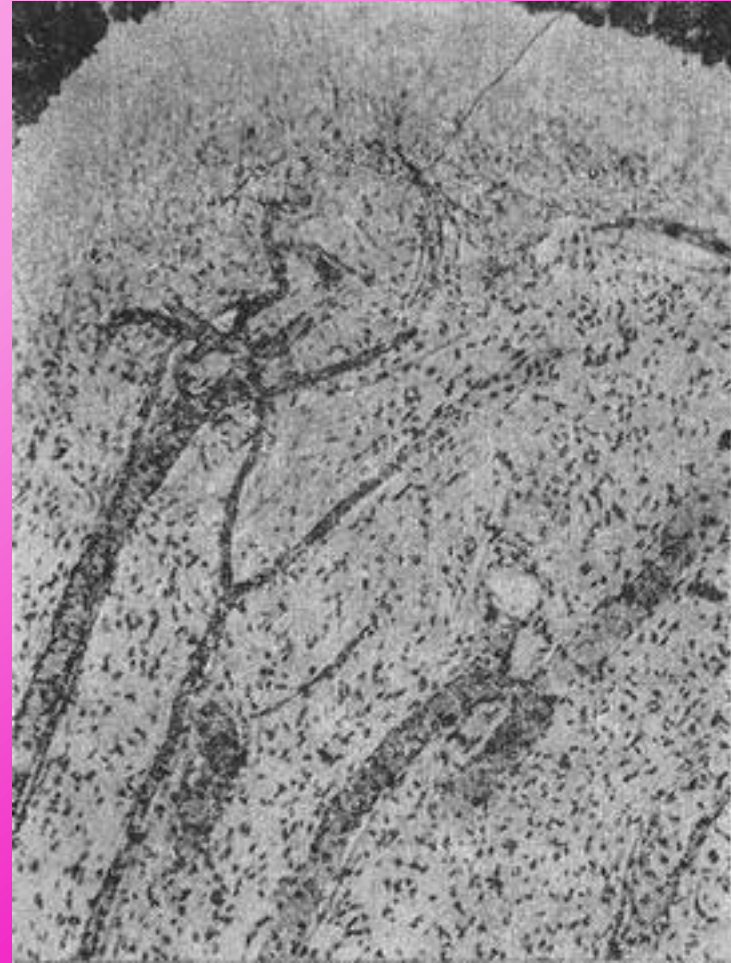

Тіс ұлпасы

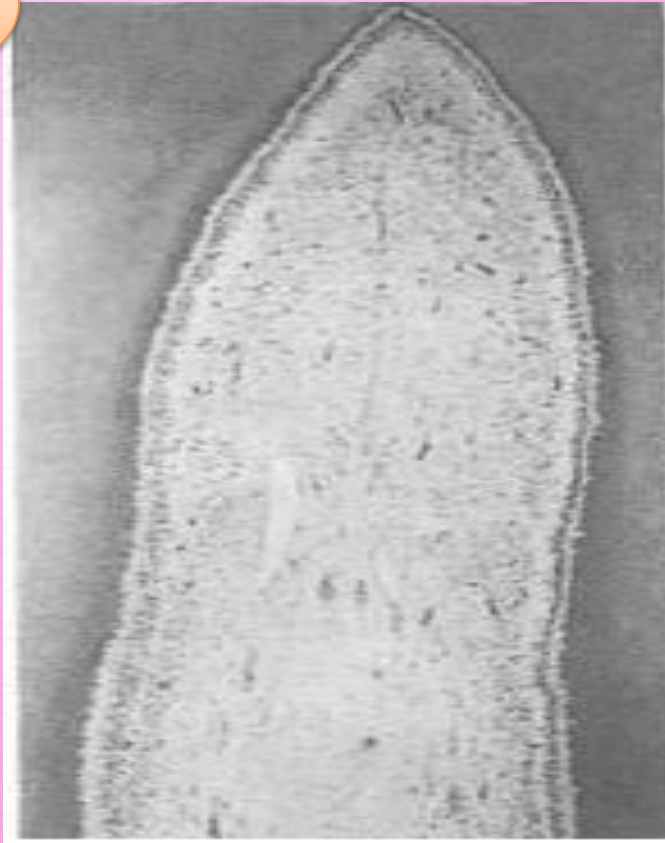

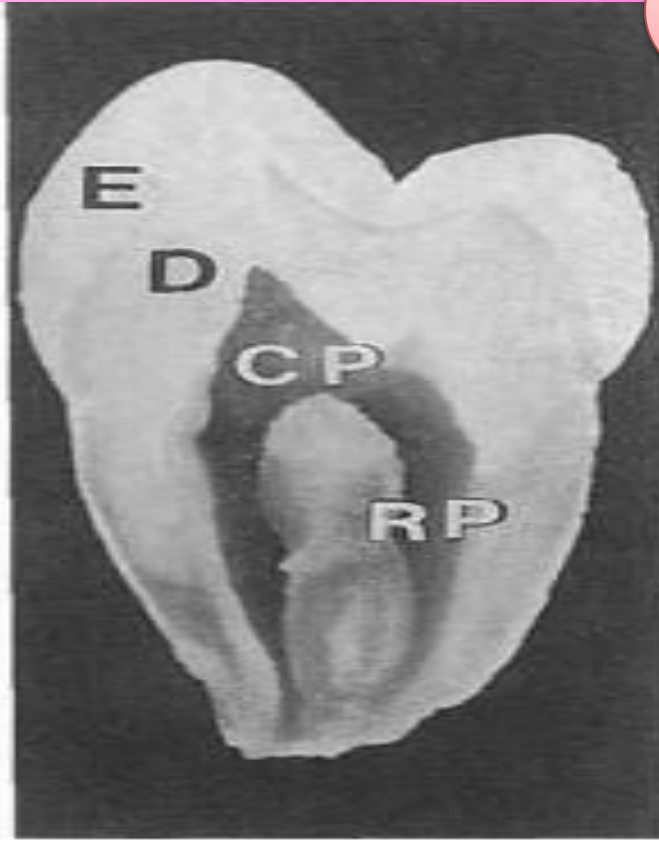
Тіс ұлпасының нервтелуі

1

2

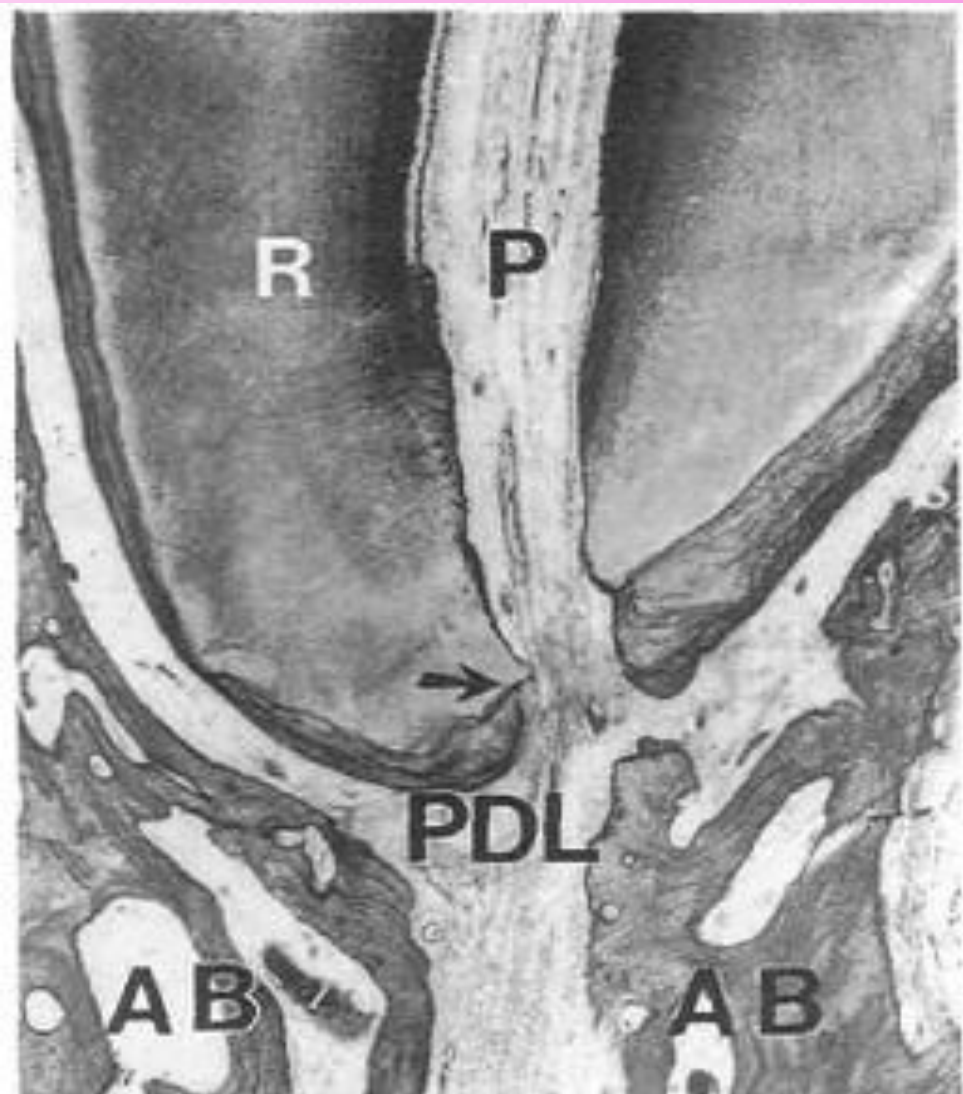

- 1. сүйір тіс ұлпасы
- Предентин
- Одонтобласттық қабат
- Субодонтобласттық қабаттың жасушаларға бай және жасушасыз аймағы

- (бояуы гемотоксиллин –эозин)

- 2. Тіс кесіндісі
- E-эмаль (кіреуке)
- D-дентин
- CP-сауыттық ұлпа
- RP-түбірлік ұлпа

- Апикальная треть корня (R),
- Тис ұлпасы (P),
- Периодонтальды байлам (PDL)
- Альвеолярлы сүйек (AB).

Стрелкой обозначено апикальное отверстие, расположенное не непосредственно в области анатомического апекса, на боковой стенке корня (окраска гематоксилин-эозин).

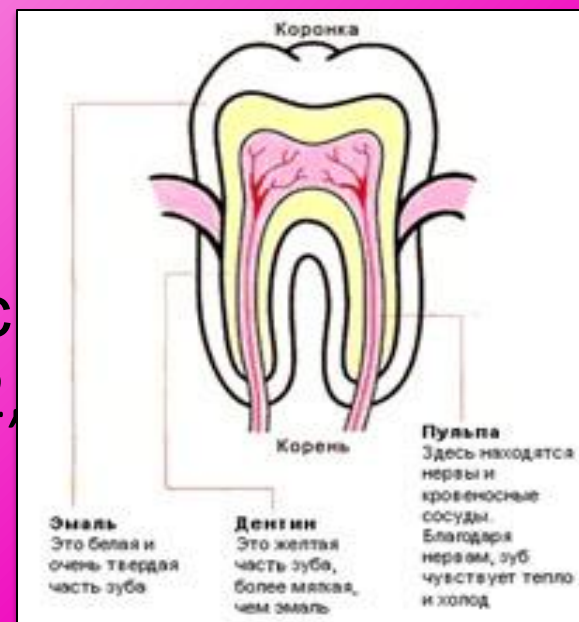
- Жас ерекшелігіне байланысты яғни тіс ұрығы қалыптасқан балалық шақтан бастан кәрі жасқа дейін тіс ұлпасында заңды түрде өзгерістер болып отырады.

- Балалалық шақта түбірлері әлі толық қалыптаспаған кезде барлық ұлпа қуысы тіс сауытында орналасып, табаны (түбі) болмайды. Тек уақытша тістердің түбірлерінің қалыптасуы басталғанда сауыттық ұлпа бөлігі біртіндеп түбірімен жалғасады.

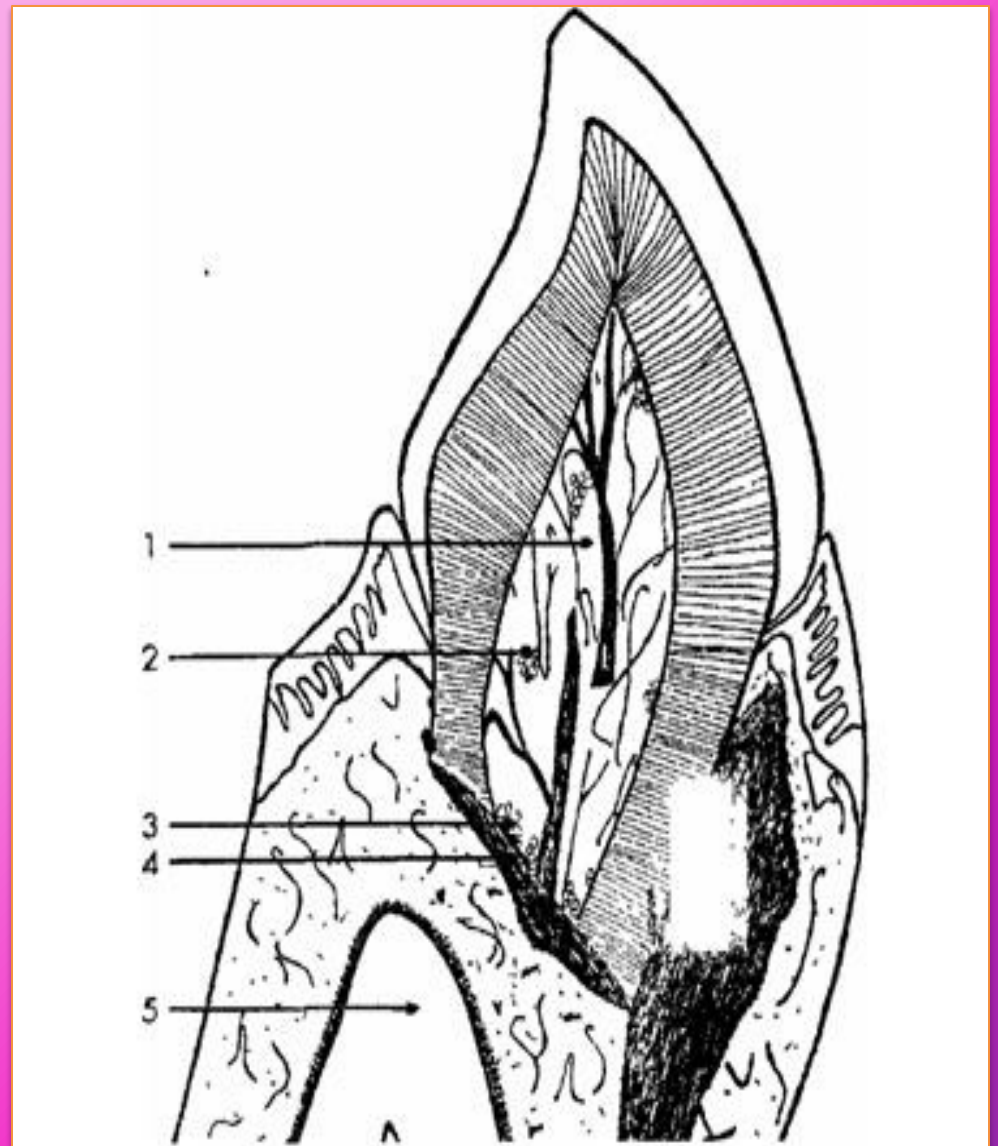

Сүт тістердегі ұлпа ерекшелігі:

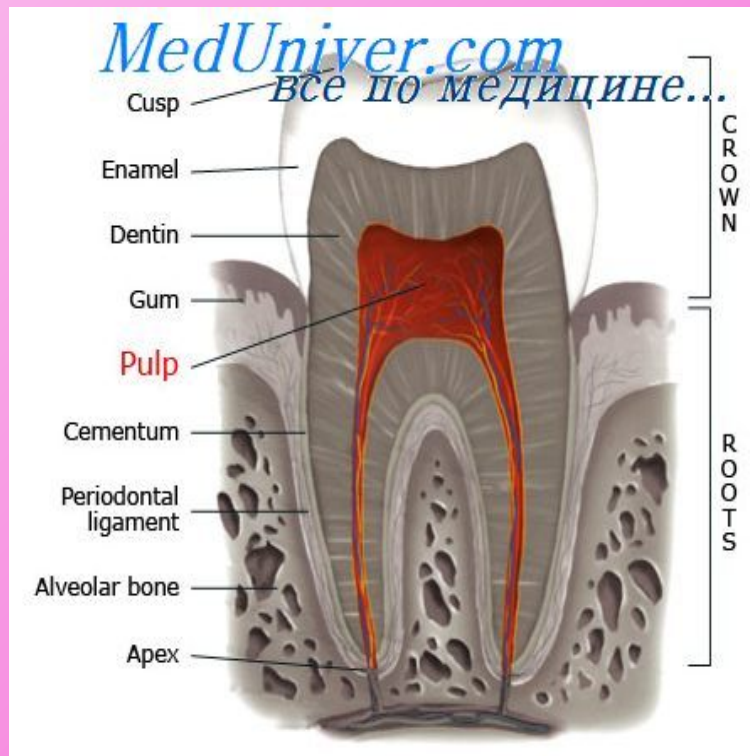
- Тіс сауыт қуысының мөлшері үлкен
- Тістің ұлпасының көлемі үлкен
- Уақытша тістердің ұлпа мүйізшесі мен тіс бетіне дейінгі аралығы – 2, мм
- Ұлпаның медиальды мүйізшесі дистальды мүйізшесіне қарағанда жоғары орналасады

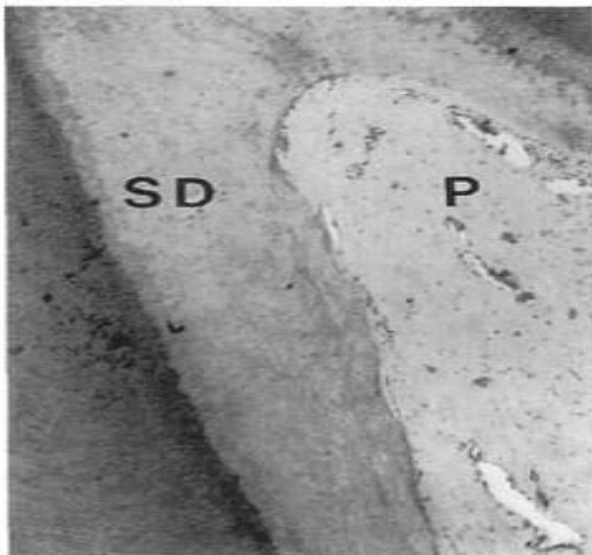

1-сүт тіс сауыты
2-сүт тіс ұлпасы
3-остеокласттар
4-диструкция
аймағы
5-тұрақты тіс
ұрығы

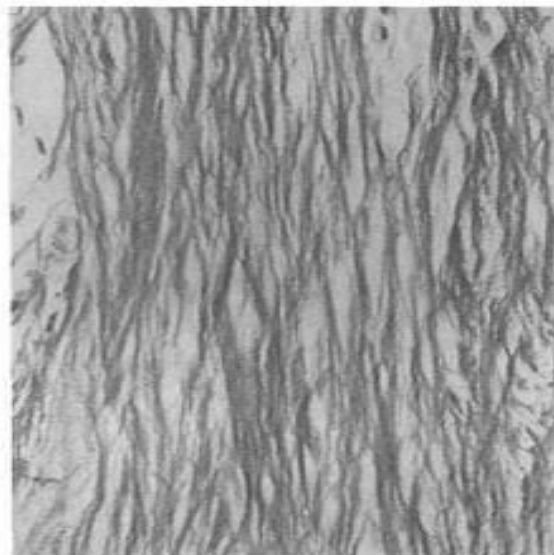

- Жас адамдардың тіс ұлпасы борпылдақ тіндерге қанық, көп мөлшерде клеткалық элементтер бар, қан тамыр нерв шоғырымен жақсы қамтамасыз етілген.

A

B

Рис. 1.12. Коронковая пульпа (P) резца 71-летнего пациента. А — отмечается значительный хвост вторичного дентина (SD). Одонтобластический слой отсутствует. Пульпа практически лишена клеточных элементов (окраска гематоксилин-эозин). В — корневая пульпа с высоким содержанием волокон, практически лишенная клеточных элементов (окраска по van Gieson).

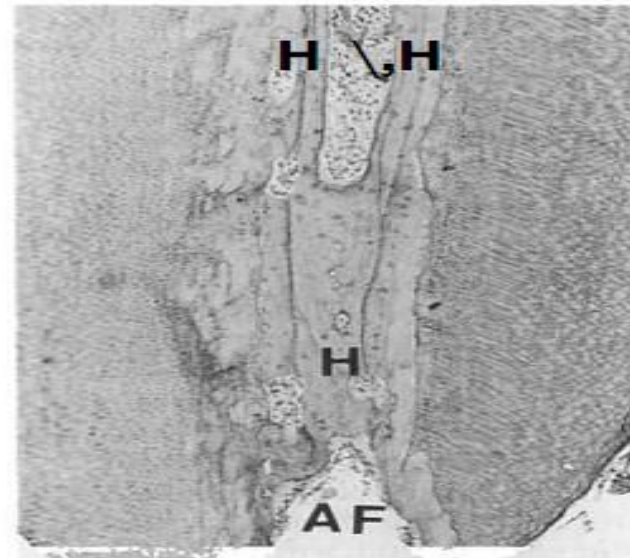
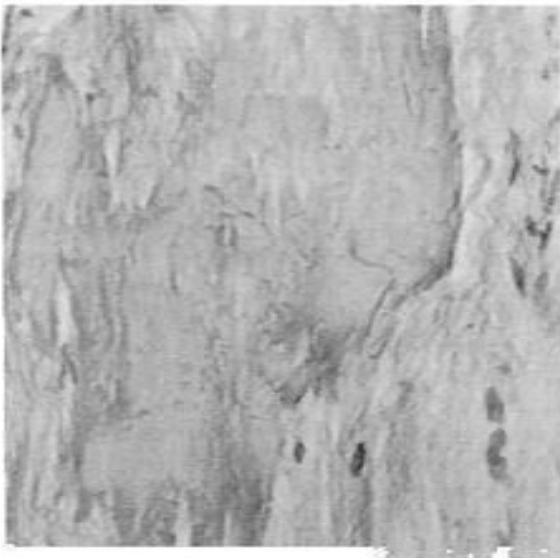
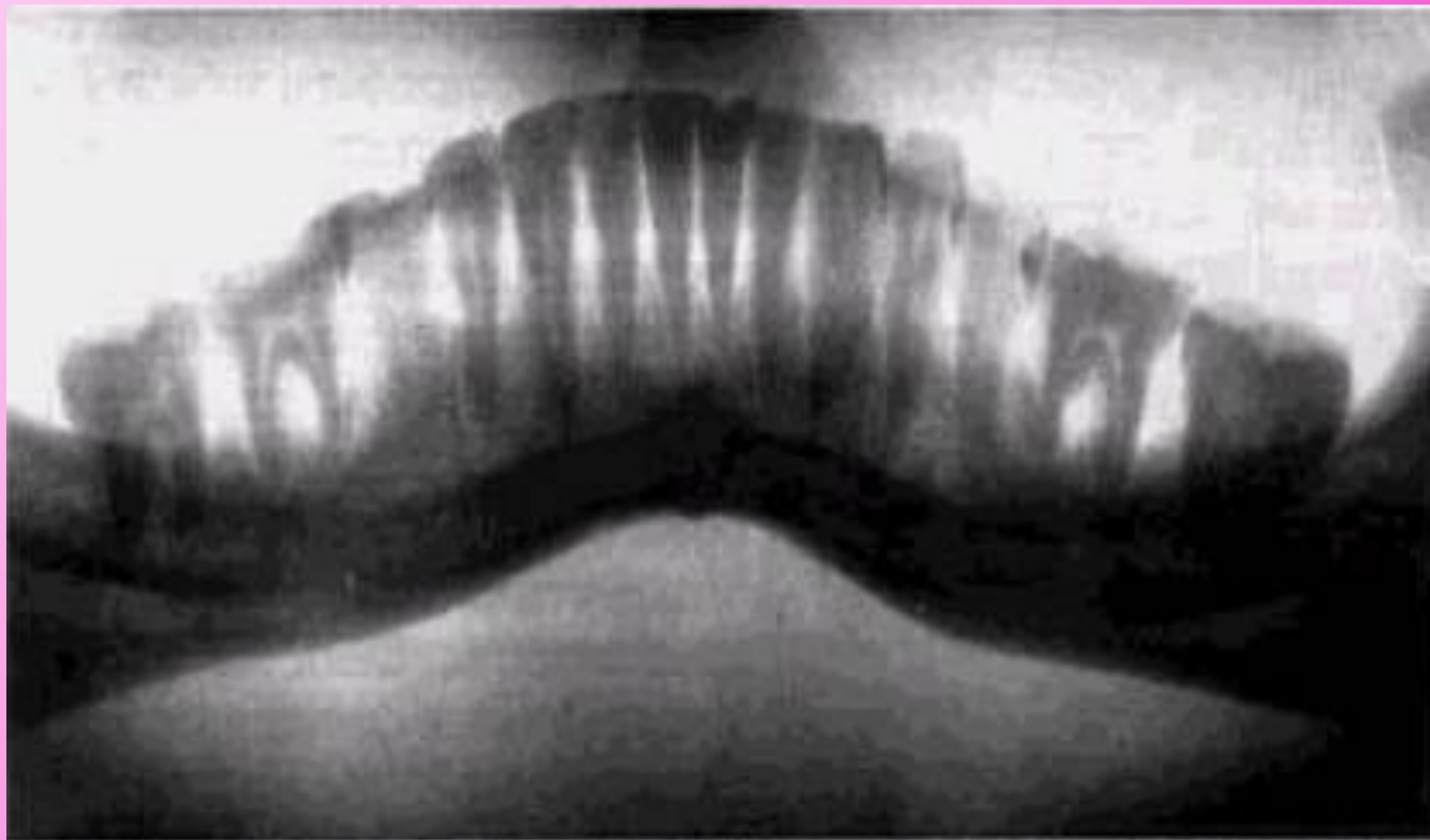

Рис. 1.13. А - диффузная кальцификация корневой пульпы (окраска по van Gieson). В — клеточная (цементоподобная) твердая ткань (Н), заполняющая корневой канал вблизи апикального отверстия (AF) (окраска гематоксилин-эозин).

- Жас ұлғайған сайын, физиологиялық екіншілік дентиннің түзіліп отыруы ұлпа камерасы мен түбір өзегінің пішінінің кішіреюіне алып келуі мүмкін
- Сонымен қатар үлкен кісілерде одонтобласттық қабаттың жұқаруы (истончение) немесе толығымен жойылуы болады

Егде жасқа келген науқастың рентген көрінісі

Жас ұлғайған адамдардың ұлпасында:

- Жасушалық элементтердің мөлшерінің кемуімен бірге ұлпа фиброзы
- Ұлпа қан тамырларында атеросклеротикалық өзгерістер
- Капиллярлар мен прекапиллярлардың және нерв ұштарының кальцификациясы

- 35 жастан жоғары кісілерде тіс ұлпасында ерте қан тамырлар склерозы дамиды
- Жасы ұлғайған сайын қан тамырлар қабырғасы мен талшықты құрылымнан гиалурон қышқылы жоғалып (убываает) отырады
- Осы факторлар ұлпа тіндеріндегі алмасу жағдайын бұзады, яғни қаннан жасушаларға оттегін тасымалдау, сонымен қатар алмасу үрдістердің бұзылуы ұлпаның гипоксия белгілерін алып келуі мүмкін.

*Конкрементозды ұлпа қабынуы-
ұлпаның дентиклдермен қысылуы.*

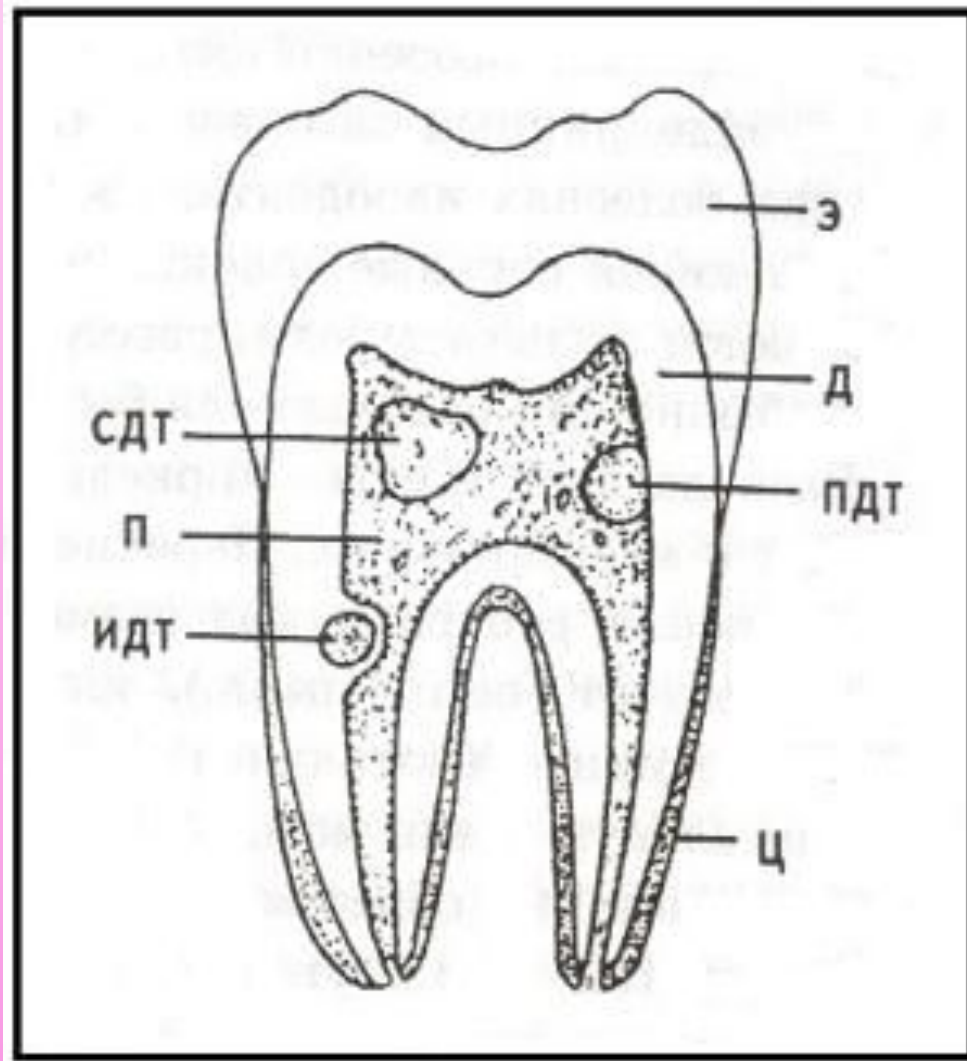
Ол ұлпада орынбасушы дентиннің
(дентиклдер) немесе конкременттердің
(петрификаттар) эктопиялық
ошақтарының пайда болуымен
сипатталады.

Дентиклдер жиі 40 жастан асқан шайнау беті қажалған интактілі тістерде кездеседі.

Дентиклдердің болуы, ұлпадағы дистрофиялық өзгерістердің нәтижесі және себепшісі болуы мүмкін.

- **Дентикл түрлері:**

- **Бос** (ұлпамен жан-жағынан қоршалған)
- **Қабырғалық** (пристеночные) (ұлпа камерасының қабырғасымен жанасып жатады)
- **Интерстициальды** немесе қатырылған (замурованные) (дентинге қосылған)
- Дентиклдар жалғыз немесе көптеп кездеседі. Олар бір-бірімен қосылып, пішіні әр түрлі конгломерат түзуі мүмкін.

Тіс ұлпасындағы
дентиклдер:

Э – эмаль (кіреуке);

Д – дентин;

Ц – цемент;

П – пульпа (ұлпа);

СДТ - свободный дентикль
(бос дентикл);

ПДТ – парietальный
дентикль;

ИДТ – интерстициальный
дентикль.

Пертификаттардың пайда болуы ұлпа тіндеріндегі алмасу және микроциркуляторлы процестердің бұзылуымен байланысты .

- Осы түзілістер әрдайым нерв жүйесін және ұлпа тіндерін тітіркендіреді, нәтижесінде созылмалы қабыну пайда болады.
- Конкрементозды ұлпа қабынуының диагностикасы қиындау.
- Науқастың шағымы: үшкіл нерв тармағы бойымен жүретін, өздігінен пайда болатын, ұстама тәрізді жедел ауру сезімі.

- Патологоанатомиялық зерттеу нәтижесінде ұлпа тіндерінде дентиклдер немесе петрификаттар анықталады.
- Олардың орналасуы, мөлшері, пішіні, көлемі әртүрлі болады.
- Одонтобласттардың вакуолизациясы, ұлпаның торлы (сетчатая) дистрофиясы, гиалиноз және созылмалы қабынуы бар петрификация ошағы болады.

Қорытынды:

- Жас ерекшелігіне байланысты ұлпада өзгеріс болып отырады.
- Тіс жарып шыққан баладан кәрі жасқа дейінгі адамдардың ұлпа ерекшелігін ескеру, ем жүргізу әдісін дұрыс таңдауға жағдай жасайды.

Негізгі қолданылған әдебиеттер

- ПУЛЬПИТ - Данилевский Н.Ф.
Седельникова Л.Ф. Рахний Ж.И. Київ
<<Здоров'я>> 2003
- <http://meduniver.com/Medical/stomatologia/650.html>
- <http://www.mac-dent.ru/gistologiya-tkanei-zuba>